

Аналітичний
центр
«Нова Економіка»

**МІЖНАРОДНА ПРАКТИКА
СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО
РОЗВИТКУ КРАЇНИ:
ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ**

МІЖНАРОДНА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ
ДЛЯ СТУДЕНТІВ, АСПІРАНТІВ ТА МОЛОДИХ УЧЕНИХ

18-19 грудня 2015 року

Київ 2015

Аналітичний центр «Нова Економіка»

ЗБІРНИК ТЕЗ НАУКОВИХ РОБІТ
УЧАСНИКІВ МІЖНАРОДНОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
ДЛЯ СТУДЕНТІВ, АСПІРАНТІВ ТА МОЛОДИХ УЧЕНИХ

**МІЖНАРОДНА ПРАКТИКА
СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО
РОЗВИТКУ КРАЇНИ:
ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ**

18-19 грудня 2015 року

Частина 1

Київ
2015

СЕКЦІЯ 5. РОЗВИТОК ПРОДУКТИВНИХ СИЛ І РЕГІОНАЛЬНА ЕКОНОМІКА

Андріюк М. В.
ФІСКАЛЬНИЙ ФЕДЕРАЛІЗМ ЯК ГОЛОВНИЙ ВАЖИЛЬ
ФОРМУВАННЯ БЮДЖЕТНОГО РЕГУЛЮВАННЯ В УКРАЇНІ..... 111

Бурик З. М.
СТАЛИЙ РОЗВИТОК В УМОВАХ ВІДКРИТОСТІ
НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ: ФІНАНСОВИЙ АСПЕКТ 113

Гоблик В. В., Щербан Т. Д.
ОСНОВНІ ЗАСОБИ РОБОТИ РЕГІОНАЛЬНОЇ ВЛАДИ
З ІНОЗЕМНИМИ ІНВЕТОРАМИ 115

Дем'ян Я. Ю.
СТАН ТА РОЗВИТОК
ТРАНСКОРДОННОГО СПІВРОБІТНИЦТВА НА ЗАКАРПАТТІ 117

СЕКЦІЯ 6. ІННОВАЦІЇ ТА ІНВЕСТИЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ

Гапоненко Т. М.
ПЕРЕШКОДИ ВПРОВАДЖЕННЯ ІННОВАЦІЙ НА ПІДПРИЄМСТВІ 120

Коляда О. В.
ОЦІНКА ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОГО КАПІТАЛУ
ПІДПРИЄМСТВА ВИТРАТНИМ МЕТОДОМ 122

Кравець І. М., Кримчак О. А.
ІННОВАЦІЙНИЙ РОЗВИТОК ЕКОНОМІКИ
ЯК ОСНОВА ПОДОЛАННЯ БЕЗРОБІТТЯ..... 124

Осетрова Т. А.
МЕТОДИЧЕСКОЕ СОПРОВОЖДЕНИЕ
ИННОВАЦИОННОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ ПРЕДПРИЯТИЯ..... 125

Растворцева К. О.
РОЗРОБКА ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ ПАТ «СК «ОРАНТА-СІЧ»,
ЯК УМОВА ЗАБЕСПЕЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА 127

СЕКЦІЯ 7. ЕКОНОМІКА ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ ТА ОХОРОНИ НАВКОЛИШНЬОГО СЕРЕДОВИЩА

Бабенко Є. О.
УПРАВЛІННЯ ПРОЦЕСОМ
ЕФЕКТИВНОГО ВИКОРИСТАННЯ ПРИРОДНИХ РЕСУРСІВ..... 130

Мошич С. З.
МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД ЗАСТОСУВАННЯ
МЕТОДІВ ЕКОЛОГІЧНОЇ РЕГЛАМЕНТАЦІЇ 133

Німко С. І.
ВОДОЗБЕРЕЖЕННЯ У КОМУНАЛЬНІЙ СФЕРІ
ВОДОПРОВІДНИХ ГОСПОДАРСТВ..... 135

Штогрин Г. С.
ЕКОЛО-ЕКОНОМІЧНІ ПРОБЛЕМИ ЖИТЛОВО-КОМУНАЛЬНОГО
ГОСПОДАРСТВА РЕГІОНІВ УКРАЇНИ..... 138

СЕКЦІЯ 8. ДЕМОГРАФІЯ, ЕКОНОМІКА ПРАЦІ, СОЦІАЛЬНА ЕКОНОМІКА І ПОЛІТИКА

Бараняк І. Є.
РОЛЬ МІГРАЦІЇ У СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНІЙ ЗАХИЩЕНОСТІ НАСЕЛЕННЯ
ТА ЗБЕРЕЖЕННІ ЙОГО ДЕМОГРАФІЧНОГО ПОТЕНЦІАЛУ 140

чергу, об'єктивною неспроможністю акумулювати достатній обсяг фінансово-інвестиційних ресурсів на місцевому рівні, що викликано недостатньо розвинутою виробничою базою порівняно з країнами ринкової економіки, в першу чергу – членами ЄС. Крім того, специфіка вітчизняного інституційного середовища та характеру ринкової інфраструктури в умовах інтеграції до ЄС призводять до виникнення окремих проблем, пов'язаних з якістю інвестиційного клімату, у зв'язку із чим, залучення іноземних інвестицій стає в один ряд з іншими першочерговими завданнями економічної політики, витісняючи на другий план проблематику інвестування місцевих підприємств.

Особливо гостро дефіцит інвестиційних ресурсів на території областей відчувався у перші роки після здобуття Україною державної незалежності. Це зумовлювалося втратою значної частини колишніх ринків збуту підприємствами регіону, переходом їх до ринкових умов господарювання, а також необхідністю докорінної модернізації та підвищення ефективності функціонування діючих суб'єктів господарювання.

У подальші роки інвестиційний клімат дещо поліпшився, але у багатьох регіонах залучення іноземних інвестицій обмежувалося низкою наявних соціально-економічних та інституційних бар'єрів. Одним з найбільш вагомих серед них залишається стан нормативно-правового забезпечення, а також недосконалий механізм вирішення проблем закордонних інвесторів, які працюють на українському ринку. В першу чергу це стосується надмірної кількості різного роду податків і зборів, що сплачуються іноземними інвесторами. Ситуація ускладнюється великою чисельністю неподаткових платежів, як формальних (місцеві збори та соціальні відрахування, штрафи, витрати на пошук необхідної інформації, оформлення документів тощо), так і тих, що мають неофіційний характер (вимоги щодо модернізації місцевої комунальної інфраструктури, хабарі тощо).

Додатковою проблемою закордонних інвесторів, що працюють на українському ринку є нестабільність вітчизняного економічного законодавства, яка посилюється збоями у механізмі владної спадковості при виконанні державою взятих на себе зобов'язань. Так, кожен наступний український уряд і зумовлена його приходом зміна влади на місцях, змушують закордонних підприємців стикатися з постійною реорганізацією підходів до вирішення проблем взаємодії з вітчизняними адміністративними органами, що тягне за собою зростання трансакційних витрат інвесторів. Крім того, надмірна регламентованість бізнесу та бюрократизація дозвільних процедур в Україні спричиняють до додаткових витрат часу, нервових зусиль та фінансових ресурсів інвесторів.

Саме тому, основні зусилля місцевої влади, спрямовані на активізацію роботи з потенційними іноземними інвесторами на території регіону, повинні сприяти нівелюванню більшості з вище окреслених макроекономічних ризиків та пов'язаних із ними незручностей.

Пріоритетним у цьому сенсі є розвиток ринкової та комунальної інфраструктури регіону, що дозволить іноземним інвесторам зменшувати втрати часу при оформленні документів, пошуку необхідної інформації, налагодженні ділових контактів з потенційними контрагентами, транспортуванні комплектуючих і сировини, позачергового ремонту автотранспортних засобів, що виходять з ладу в силу непристосованості до поганих доріг тощо.

«Інфраструктурні» витрати іноземного інвестора включають у себе також завищену оплату за користування готелями, які не відповідають європейським стандартам сервісу, морально-психологічні збитки, пов'язані з невиконанням місцевими партнерами та владою взятих на себе договірних зобов'язань, неякісною чи упередженою роботою контролюючих органів, ризиками рейдерських атак тощо. Якщо на регіональному рівні будуть створені умови, що дозволитимуть запобігати більшості із вище перелічених незручностей, такий регіон автоматично отримає конкурентні переваги не лише регіональному рівні, але зможе також конкурувати за потужні інвестиційні проекти із регіонами сусідніх держав Європи.

Витрати іноземних інвесторів можуть також бути зниженими у випадку поліпшення інформаційно-аналітичної складової ведення їхнього бізнесу в тому чи іншому регіоні. Адже сьогодні в Україні, на тлі європейських стандартів, комунікаційне середовище розвинене достатньо слабо, що не дає змоги потенційним та діючим закордонним інвесторам своєчасно отримувати всього обсягу релевантної інформації, необхідної їм для ефективної реалізації своїх бізнес-проектів.

Крім того, за рахунок посилення інформаційно-маркетингової компоненти в роботі регіональних органів влади з іноземними інвесторами можна достатньо швидко досягнути низки синергетичних ефектів, пов'язаних з використанням та пропагуванням місцевого інвестиційного ресурсу, формування інвестиційних пропозицій окремих територій та громад, спрямованих на залучення фінансових ресурсів з боку європейських компаній, а також налагодження ефективних ділових комунікацій з метою ефективнішого використання трудових ресурсів та людського капіталу регіону.

Беручи до уваги світовий досвід державного управління розвитком територій, слід також наголосити на необхідності пошуку сучасних механізмів започаткування нових форм залучення іноземного капіталу в економіку кожного регіону. Дієвим інструментом на цьому шляху, зокрема, вбачається створення на регіональному рівні технологічних та промислових парків, інноваційних кластерів, бізнес-інкубаторів тощо.

Таким чином, аналіз роботи органів регіональної влади з іноземними інвесторами виявив, що основний обмежувачий вплив на поліпшення інвестиційного клімату в усіх регіонах мають високий рівень адміністративної та бюджетної централізації в Україні, недостатній рівень кваліфікації кадрів та якості людського капіталу, а також політичну нестабільність і значний рівень ілєгалізації економіки.

Дем'ян Я. Ю.

старший викладач кафедри менеджменту
та управління економічними процесами

*Мукачівський державний університет
м. Мукачеве, Закарпатська область, Україна*

СТАН ТА РОЗВИТОК ТРАНСКОРДОННОГО СПІВРОБІТНИЦТВА НА ЗАКАРПАТТІ

Надзвичайно важливим завданням в контексті сучасного динамічного розвитку євроінтеграційного процесу є формування нової системи відносин між прикордонними регіонами України та регіонами країн членів Європейського Союзу. А тому роль і значення прикордонних територій та регіонів набуває ключового значення.

Одним із пріоритетних напрямків їх розвитку є використання досвіду країни Центральної Європи, уніфікація загальних стандартів, принципів, організаційних структур максимально наближених до ефективної реалізації визначеної цілі, інтеграційної стратегії України.

На території Закарпатської області проходять кордони України з чотирма державами, а саме: з Польщею на північному заході довжина кордону складає 33,4 км., Словаччиною на заході – 98,5 км., Угорщиною на півдні – 130 км. та Румунією на південному сході – 205,4 км. Загальна протяжність державного кордону в межах Закарпатської області становить 467,2 кілометра.

Згідно статті 5 Закону України «Про транскордонне співробітництво» транскордонне співробітництво може здійснюватися: в межах створеного єврорегіону; шляхом укладання угод про транскордонне співробітництво в окремих сферах; шляхом встановлення та розвитку взаємовигідних контактів між суб'єктами транскордонного співробітництва.

Закарпатська область має тривалий та багатий досвід транскордонного співробітництва. Відповідно до «Програми Регіональної стратегії розвитку Закарпатської області до 2015 року» розробленої та прийнятої у 2006 році були визначені пріоритети, серед яких розвиток транскордонного співробітництва є одним із найважливіших. Специфіка Закарпатської області, як «зовнішнього кордону Європейського Союзу» відкриває широкі можливості та конкретні передумови для визнання Закарпатської області «Центром Європейських Ініціатив».

З метою отримання такого статусу Закарпатська область працює над розвитком таких стратегічних напрямів, які повністю відповідаючи євроінтеграційному курсу держави, створюють всі передумови для того, щоб область виконувала функцію основного каталізатора євроінтеграційних процесів.

У Закарпатській області створені агентства місцевого і регіонального розвитку, які мають великий потенціал, спрямований на покращення соціально-економічного розвитку районів.

У рамках Програми Фонду «Єврокліп» проведено комплексні навчання державних службовців, органів самоврядування та представників неурядових організацій щодо проектного менеджменту з метою активізації залучення додаткових коштів у розвиток області через запровадження проектів в рамках Програм Європейського Союзу. Однією з умов забезпечення ефективного транскордонного та міжрегіонального співробітництва визначена співпраця з Асоціацією Європейських Регіонів.

У 1993 році за участю прикордонних територій України (4 адміністративні області, в тому числі Закарпатська), Угорщини (5 округів), Польщі (4 регіональні територіальні одиниці), Словаччини (13 районів) та Румунії (5 адміністративних одиниць) створено «Карпатський Євросерегійн».

Ділове транскордонне співробітництво сприяє поглибленню економічних, соціальних, науково-технічних, екологічних, культурних та інших взаємин між територіальними громадами, їх представницькими структурами, місцевими органами виконавчої влади Закарпаття та прилеглих областей згаданих країн.

Закарпатська область має угоди про співробітництво зі всіма прикордонними регіонами сусідніх країн. Це – Підкарпатське воеводство Польщі, Кошицький та Прешовський самоврядні краї Словаччини, Саболч-Сатмар-Березька область Угорщини та повіті Марамуреш і Сату-Маре (Румунія), крім того, закарпатці тісно співпрацюють з краєм Височіна (Чеська Республіка), регіоном Оберфранкен (ФРН), а віднедавна – і з областю Гевеш (Угорська Республіка).

Відміна пільг, які надавались в рамках законів України «Про спеціальний режим інвестиційної діяльності у Закарпатській області» та «Про спеціальну економічну зону «Закарпаття», призвело до призупинення реалізації восьми інвестиційних проектів, серед яких найбільші: ТОВ «РІК» (1500 робочих місць, 75 млн. євро), ТОВ «Флекстронік» (2 тисячі робочих місць, 22 млн. євро), ТОВ «Джейбіл» (3 тисячі робочих місць, 50 млн. євро), відмова від договору між японською корпорацією «Ядзакі» та французькою компанією «Пежо» (1500 робочих місць та 12 млн. євро).

У зв'язку з інтеграційними процесами в Європі для Закарпаття великого значення набуває діяльність у сфері транскордонного та міжрегіонального співробітництва. В умовах розвитку Закарпатського регіону транскордонне співробітництво – це дійовий засіб зміцнення міждержавних відносин та вирішення регіональних проблем [1].

Тому, удосконалення нормативно-правового врегулювання у напрямі збільшення повноважень місцевих органів влади та місцевого самоврядування, надання їм більшої самостійності у вирішенні спільних з регіонами сусідніх держав завдань регіонального та місцевого розвитку (зокрема це стосується формування місцевих бюджетів та їх використання), адаптації до стандартів ЄС та існуючих законодавчих актів України, що забезпечують транскордонне співробітництво є важливим завданням, що дозволить поліпшити інвестиційний клімат в області.

Література:

1. Нусер Е. Транскордонне співробітництво Закарпатської області : стан і перспективи / Е. Нусер // Транскордонне співробітництво в рамках карпатського євросерегійну. – 2009. – 60 с.
2. Стратегія розвитку транскордонного співробітництва в Карпатському регіоні «Карпати 2004–2011» (Проект).
3. Закон України «Про спеціальну економічну зону «Закарпаття» від 22.03.2001 року, № 2322-ІІ.
4. Закон України «Про спеціальний режим інвестиційної діяльності в Закарпатській області» від 24.12.1998 року, № 357-ХІ.
5. Стратегія розвитку транскордонного співробітництва в Карпатському регіоні «Карпати 2004–2011» (Проект).